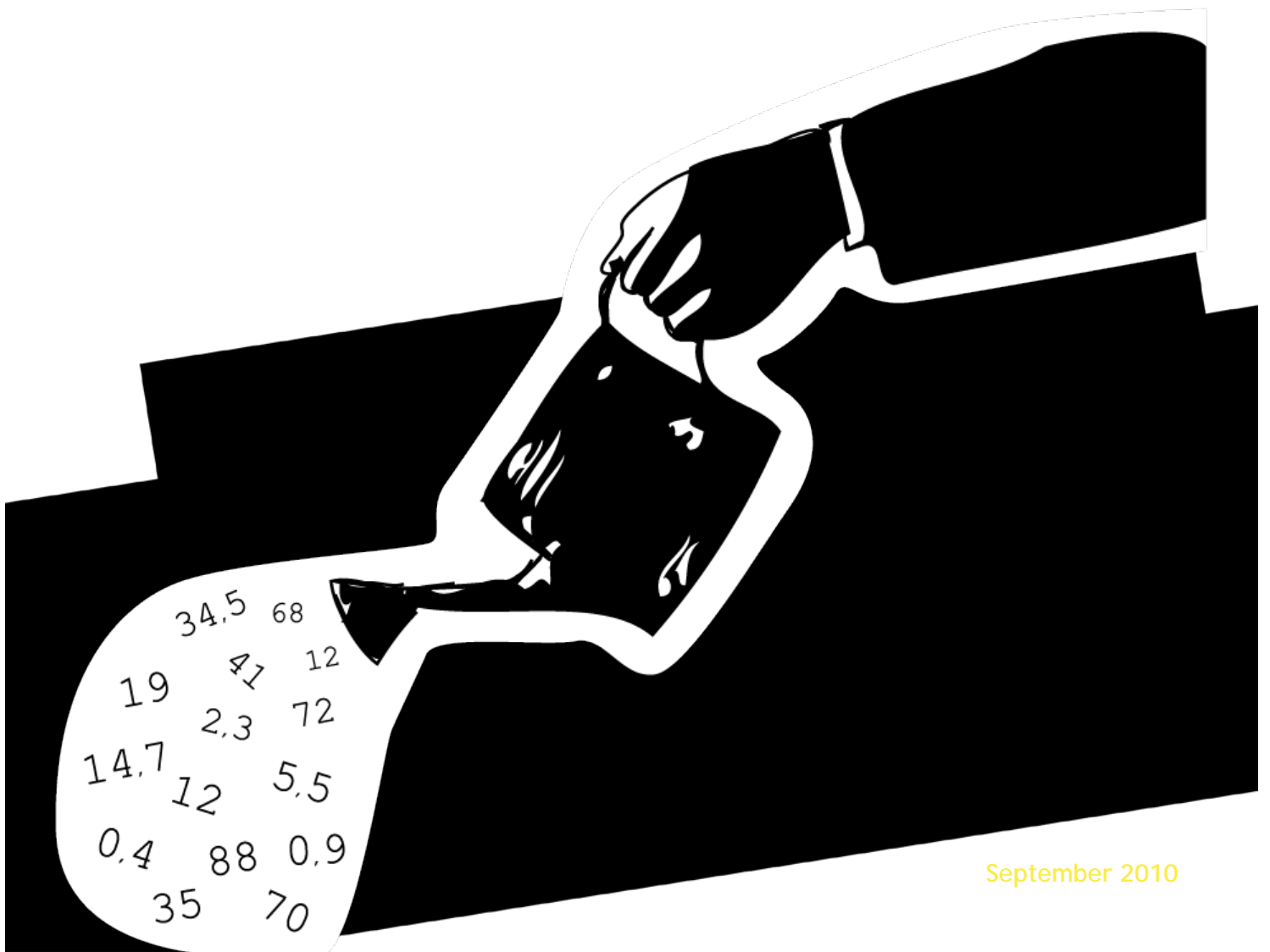

Overførselsudgifter - et overblik

Beskrivende analyse af kommunernes
udgifter til overførselsindkomster

Forord

I denne analyse ser KREVI nærmere på kommunernes udgifter til overførselsindkomster og andelen af kommunernes befolkning på overførselsindkomst. Analysens resultater giver et overblik over de samlede udgifter på området og andelen af fuldtidspersoner på overførselsindkomster på landsplan og i de enkelte kommuner.

I analysen afdækkes forskelle mellem kommunerne, og der tegnes et billede af kommunernes muligheder for at styre økonomien på området.

Analysen henvender sig til stabsafdelinger i kommunernes jobcentre og økonomiafdelinger i kommunerne.

Analysen er udarbejdet af projektleder Thomas Post og projektdeltagere Rasmus Dørken og Marie Hauge Pedersen.

September 2010
Torben Buse
Direktør

Overførselsudgifter - et overblik

ISBN-nr.: 978-87-92258-60-1 (elektronisk version)

Udgivet September 2010 af: KREVI - Det Kommunale og Regionale Evalueringsinstitut, Olof Palmes Allé 19, 8200 Århus N, Tlf. 72 26 99 70, post@krevi.dk.

Forfatter/e: Thomas Post, Rasmus Dørken, Marie Hauge Pedersen

Rapporten kan downloades gratis på www.krevi.dk

Grafisk design: Weltklasse A/S

Indholdsfortegnelse

RESUMÉ.....	1
BAGGRUND	3
UDGIFTER TIL OVERFØRSELSINDKOMSTER	4
Overførselsindkomster	4
Sammensætningen af ydelser	5
Udviklingen i de vigtigste ydelsestyper	6
KOMMUNEFORSKELLE	10
Overblik	10
Top 10 og bund 10	11
Forskelle i ydelsessammensætningen	13
Andel på overførselsindkomst i forhold til rammevilkår	15
Kendetegn ved top og bund	21
REFERENCER.....	23
BILAG 1: BESKRIVELSE AF DATA	24
BILAG 2: PERSONER PÅ OVERFØRSELSINDKOMST	27
BILAG 3: KOMMUNEKORT	30
BILAG 4: KORT, RESIDUALER	31
BILAG 5: ANDEL PÅ OVERFØRSELSINDKOMST	32
BILAG 6: RAMMEVILKÅR	35

Resumé

I denne analyse undersøges og sammenlignes kommunernes udgifter til overførselsindkomster og kommunernes andel af borgere på overførselsindkomst.¹ I alt brugte kommunerne og staten i 2009 93,3 mia. kr. på overførselsindkomster. På landsplan er 17 % af befolkningen mellem 16 og 66 år på overførselsindkomst, hvilket svarer til en udgift pr borger på 23.600 kr. Siden 2004 har andelen af borgere på kontanthjælp og arbejdsløshedsdagpenge været faldende indtil 2008 pga. konjunkturerne, mens der siden 2004 har været en stigning samlet set af personer på fleksjob, ledighedsydelse og førtidspension.

Der er stor variation mellem kommunerne. I Gentofte Kommune er 8,4 % af befolkningen mellem 16 og 66 år på overførselsindkomster, hvilket er landets laveste andel, og her bruger man ca. 11.600 kr. pr borger på udgifter til overførselsindkomster. I den anden ende af skalaen bruger Lollands Kommune ca. 37.900 kr. pr borger, og hele 26,2 % af befolkningen er på overførselsindkomst.

Især i regionerne Sjælland, Nordjylland og Syddanmark er der mange kommuner med en høj andel af borgere på overførselsindkomst. Men når man tager højde for kommunernes forskellige udgangspunkter, og kontrollerer for rammevilkår, herunder befolkningssammensætningen, bliver billedet et nogen andet, og der er ikke så klar en geografisk sammenhæng.

I kommuner med flere personer på overførselsindkomst end forventet er en relativt stor andel af modtagerne på varige ydelser, som førtidspension og fleksjob. I kommuner med færre modtagere end forventet, er der omvendt en højere andel af overførselsmodtagerne på midlertidige ydelser, som kontanthjælp, arbejdsløshedsdagpenge og sygedagpenge. Her har kommunerne selvsagt en bedre mulighed for, at få folk i selvforsørgelse.

¹ Jobindsats.dk og dst.dk. Indeholdende udgifter til overførselsindkomsterne kontant- og starthjælp, arbejdsløshedsdagpenge, introduktionsydelse, revalidering, forrevalidering, sygedagpenge, fleksjob, ledighedsydelse (herunder særlig ydelse) og førtidspension.

Analysen viser, at der trods store udfordringer på området er styringsmuligheder for kommunerne. Ambitionen for en kommune med høje udgifter til overførselsindkomster skal ikke være at ligne Gentofte Kommune, men i stedet at være på niveau med eller bedre, end hvad man kunne forvente ud fra kommunens rammevilkår.

Baggrund

Udgifterne til overførselsindkomster udgør omkring 15 % af kommunernes samlede udgifter og er dermed en betydelig post i kommunernes budget.² En betydelig statsrefusion på området gør ligeledes overførselsudgifter til en væsentlig del af statens økonomi. I 2009 brugte kommunerne og staten tilsammen 93,3 mia. kr. på overførselsindkomster.

Derudover er der en indirekte udgift for samfundet forbundet med de forskellige overførselsudgifter, idet modtagerne heraf typisk ikke er i arbejde. Derfor er det centralt at holde fokus på styringen af beskæftigelsesområdet og på, hvor mange der modtager en form for overførselsindkomst. Det gælder både antallet af arbejdsløse, men også hvor mange der havner helt uden for arbejdsstyrken.

Med jobcenterreformen 1. august 2009 blev kommunerne ansvarlige for indsatsen overfor alle modtagere af overførselsindkomster, idet den statslige del af jobcentret også blev et kommunalt ansvar. Derfor er det nu interessant at sammenligne kommunerne på alle typer overførselsindkomster.

Ambitionen i dette projekt er at kortlægge kommunernes brug af overførselsindkomster, se nærmere på forskelle mellem kommunerne og skabe overblik over kommunernes muligheder for styring af området.

I analysen tager vi højde for kommunernes forskellige rammevilkår og dermed fås et billede af, hvordan kommunerne - givet bestemte rammevilkår - klarer sig i forhold til andelen af personer på overførselsindkomst.

² Regeringen og KL, 2009.

Udgifter til overførselsindkomster

I dette kapitel beskriver vi, hvor stor en andel af borgerne der modtager overførselsindkomster både på landsplan og i de enkelte kommuner. Vi ser også nærmere på, hvordan udviklingen i ydelsestyper har været de seneste år.

Overførselsindkomster

Ved begrebet "overførselsindkomster" forstås en bred vifte af ydelser, som borgere på baggrund af et lovmæssigt skøn kan være berettiget til. Groft sagt kan man tilkendes en ydelse af to årsager. For det første, kan man modtage offentlig forsørgelse, hvis man er ude af stand til at få et job. I så fald kan man være berettiget til ydelser som kontanthjælp, starthjælp, eller hvis man er medlem af en A-kasse: dagpenge³. For det andet kan man modtage offentlig forsørgelse, hvis man af helbredsmæssige årsager vurderes at være ude af stand til at varetage et almindeligt job. Det gælder for eksempel ydelser som fleksjob, førtidspension og revalidering. Udenfor de to kategorier ligger desuden sygedagpenge, der gives til beskæftigede eller forsikrede ledige under langvarig sygdom.

Når det er sagt, er det i rigtig mange tilfælde ikke givet, hvilken form for offentlig forsørgelse en borger bør modtage. Det kræver ofte en vanskelig vurdering at afgøre, om en persons primære problem er, at vedkommende ikke har et job, eller om der er helbredsmæssige forhold, der altid vil forhindre vedkommende i at få et almindeligt job. Derfor er det også oplagt at se overførselsindkomsterne sammen og som delvist "forbundne kar". Sammen danner de et billede af, hvor mange personer i den arbejdsdygtige alder, der ikke varetager et almindeligt job.

³ Kommunerne overtog ansvaret for forsikrede ledige (modtagere af arbejdsløshedsdagpenge) pr. 1. august 2009. Indtil da var det de forsikrede ledige underlagt den statslige del af jobcenteret.

Det skal siges, at analysen sammenligner kommunale data på *næsten alle* typer overførselsindkomster. Modtagere af Statens Uddannelsesstøtte (SU), folkepension og efterløn indgår ikke i opgørelserne, bl.a. fordi kommunerne ikke har noget ansvar for disse grupper ydelsesmodtagere. Således beskriver notatet de sociale overførselsindkomster, som kommunerne (og staten) udbetaler til borgere, der ikke er selvforsørgede.⁴ Se i øvrigt databeskrivelsen i bilag 1 for yderligere beskrivelse af data.

Antallet af ydelsesmodtagere opgøres som antal *fuldtidspersoner*⁵ som andel af befolkningen i den arbejdsdygtige alder, dvs. fra 16 til 66 år. Afgrænsningen af befolkningen betyder, at der her vil være adskillige studerende og efterlønsmodtagere. Derfor kan man ikke på baggrund af vores tal slutte, at den resterende del af befolkningen er i beskæftigelse. Oven i dette notats tal for antal fuldtidspersoner, der modtager overførselsindkomster, kommer som nævnt studerende, folkepensionister og efterlønsmodtagere.⁶ I det efterfølgende bruges udtrykket "befolkningen" om befolkningen i alderen 16-66 år.

Sammensætningen af ydelser

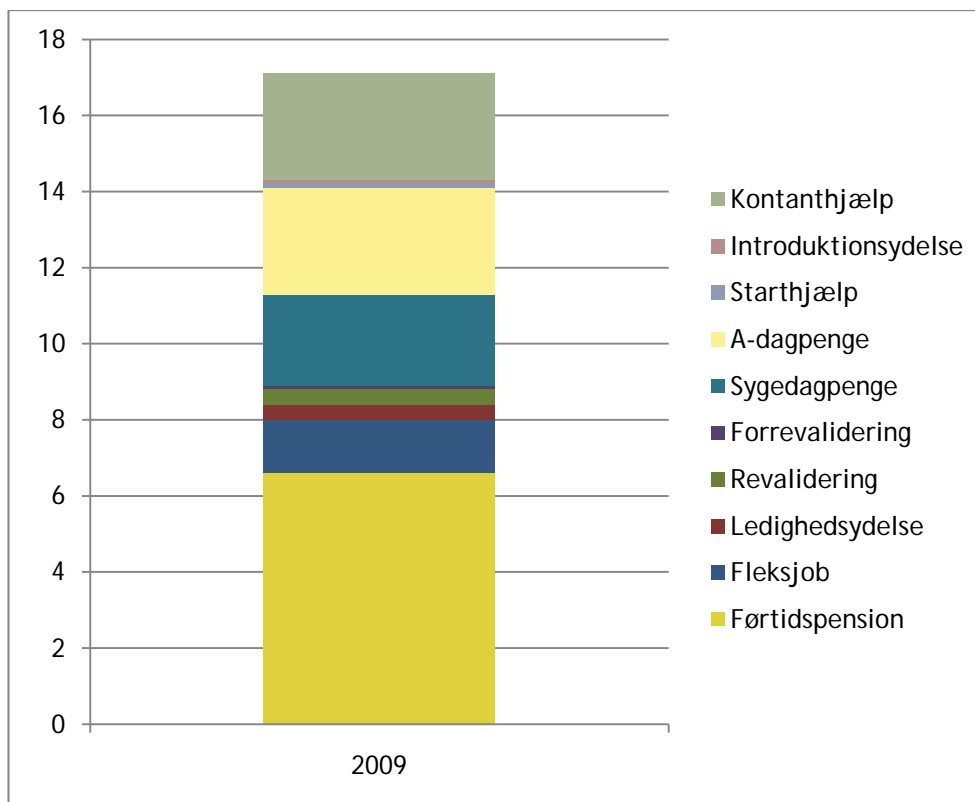
Af nedenstående figur 1 ses fordelingen mellem de forskellige overførselsindkomster for 2009 på landsplan.

⁴ Invaliditetsydelse er dog også udeladt (ydelsestypen bortfaldt som tilkendelsesmulighed i 2003), jf. bilag 1 for yderligere forklaring. I 2009 var 5.454 på invaliditets- eller venteydelse.

⁵ 1 person i dette mål svarer til en person, der har modtaget en ydelse et helt år. En person der har været ledig på fuld tid i eksempelvis 3 måneder af året udgør 0,25 person i en årlig opgørelse. Se bilag 1 for yderligere forklaring.

⁶ Jf. note 2.

Figur 1: Fordeling mellem forskellige ydelser.
 Fuldtidspersoner i pct. af befolkningen 16-66 år. 2009.

Kilde: jobindsats.dk

Som det fremgår af figur 1 modtager 17 % af befolkningen i den arbejdsdygtige alder overførselsindkomster. Det svarer til 620.000 fuldtidspersoner på landsplan.

Fem ydelsestyper er de dominerende, idet modtagerne tilsammen udgør 93 % af alle ydelsesmodtagere. Det drejer sig om kontanthjælp (2,8 % af befolkningen), arbejdsløshedsdagpenge (2,7 %), fleksjob (1,4 %), sygedagpenge (2,4 %) og førtidspension (6,6 %).

Udviklingen i de vigtigste ydelsestyper

I tabel 1 herunder er data fra de fem største ydelsestyper samlet for årene 2004-2009. Modtagere af ledighedsydelse er lagt sammen med personer i fleksjob, da begge ydelser tilkendes den samme målgruppe af personer, nemlig personer, der er visiteret til et fleksjob, hvor modtagere af ledighedsydelse venter på at komme i fleksjob.

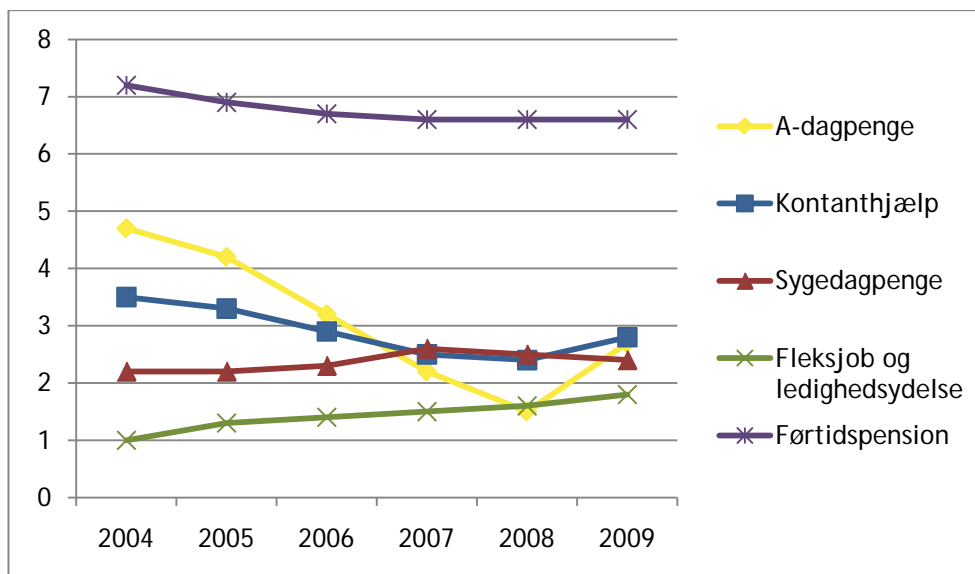
Tabel 1. Fuldtidspersoner i pct. af befolkningen 2004-2009

Fuldtidspersoner i pct. af befolkningen 16-66 år. Hele landet						
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
A-dagpenge	4,7	4,2	3,2	2,2	1,5	2,7
Kontanthjælp	3,5	3,3	2,9	2,5	2,4	2,8
Sygedagpenge	2,2	2,2	2,3	2,6	2,5	2,4
Fleksjob og ledighedsydelse	1,0	1,3	1,4	1,5	1,6	1,8
Førtidspension	7,2	6,9	6,7	6,6	6,6	6,6

Kilde: jobindsats.dk

I figur 2 herunder er data fra tabel 1 vist grafisk. Som det fremgår, falder andelen af personer på kontanthjælp og særligt arbejdsløshedsdagpenge frem til 2008. Herefter stiger andelen for begge ydelser igen. Udviklingen hænger sammen med, at der i samme periode var højkonjunktur, som netop aftog i 2008. Som det ses, er særligt andelen af personer på arbejdsløshedsdagpenge følsom overfor konjunkturerne. Det hænger sammen med, at denne gruppe typisk er mere umiddelbart klar til at varetage et arbejde end gruppen af kontanthjælpsmodtagere.

Figur 2: Fuldtidspersoner i pct. af befolkningen 16-66 år.
Hele landet 2004-2009

Andelen af personer på sygedagpenge stiger i perioden fra 2,2 % i 2004 til 2,6 % i 2007 for herefter at falde lidt til 2,4 % i 2009, svarende til ca. 90.000 fuldtidspersoner (fordelt på 442.000 personer). Forventeligt følger andelen af fuldtidspersoner på sygedagpenge de generelle konjunkturer med modsat fortegn, sådan at forstå, at når der kommer flere i arbejde, forventes også en tilsvarende stigning i antallet på sygedagpenge.

Andelen af personer på førtidspension falder i perioden fra 7,2 % i 2004 til 6,6 % i 2009. Derimod stiger andelen af personer i fleksjob og på ledighedsydelse markant fra 1,0 % i 2004 til 1,8 % i 2009. Denne udvikling hænger sandsynligvis sammen med, at man med førtidspensionsreformen i 2003 søgte at mindske tilkendelser af førtidspension ved bl.a. at forbedre mulighederne for at få et fleksjob. For de to ydelsestyper samlet sker der en stigning i perioden fra 8,2 % i 2004 til 8,4 % i 2009, svarende til ca. 300.000 danskere i 2009.

Altså øges andelen af personer, der modtager en varig ydelse pga. en nedsat eller tabt arbejdsevne. En markant udvikling i en periode, hvor der har været rekordlav arbejdsløshed. I den periode er andelen af danskere, der vurderes til aldrig at kunne varetage et arbejde på almindelige vilkår, vokset. Den noget bekymrende pointe understreges også af en rapport fra Arbejdsmarkedskommissionen, der viser, at tilkendelsesniveauet for førtidspension har været omtrent uændret i perioden, mens antallet af

fleksjobmodtagere, som vist, er vokset markant.⁷ Men, som det ses af næste afsnit, er der forskelle mellem kommunerne, også når der tages højde for kommunernes forskellige rammevilkår, hvilket indikerer muligheder for at styre området.

⁷ Arbejdsmarkedskommissionen, 2009

Kommuneforskelle

I dette kapitel ser vi nærmere på variationen mellem kommunerne. Kapitellet giver først et overblik over, hvordan modtagerne af overførselsindkomster fordeler sig kommunerne imellem. Derefter inddrager vi kommunernes forskellige rammevilkår i vurderingen af tallene.

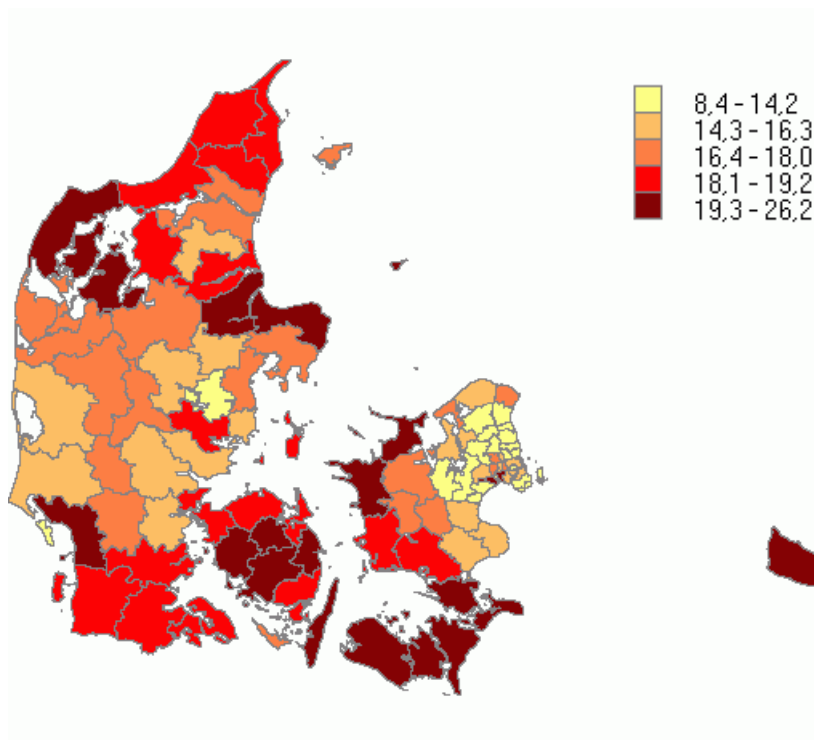
Overblik

Figur 3 viser andelen af fuldtidspersoner på overførselsindkomster i pct. af befolkningen mellem 16 og 66 år fordelt efter kommune.

Som det ses af figur 3, er der meget stor forskel mellem kommunerne på andelen af de 16-66-årige, der er på overførselsindkomst. Det laveste niveau findes i Gentofte Kommune, hvor 8,4 % af befolkningen modtager en form for overførselsindkomst, mens Lolland Kommune har den højeste andel af befolkningen på overførselsindkomst med 26,2 %. Til sammenligning er landsgennemsnittet i 2009 på 17 % af befolkningen mellem 16 og 66 år.

Figur 3: Fuldtidspersoner på overførselsindkomster i pct. af befolkningen i alderen 16 til 66 år, fordelt på kommuner i 2009.⁸

Kilde: jobindsats.dk

Af figuren fremgår det også, at kommunerne i tre af de fem regioner har en stor andel af befolkningen på overførselsindkomster. Det drejer sig om Region Sjælland, Region Syddanmark og Region Nordjylland, hvor der er relativt mange kommuner med en højere andel af befolkningen på overførselsindkomster end landsgennemsnittet. Kommunerne i Region Midtjylland har for størstedelens vedkommende en gennemsnitlig eller lidt lavere andel af befolkningen på overførselsindkomster end landsgennemsnittet, mens næsten alle kommunerne i Region Hovedstaden ligger klart under landsgennemsnittet.

Top 10 og bund 10

Nedenstående tabel 2 viser de ti kommuner med den mindste andel af befolkningen på overførselsindkomster. Alle kommuner på nær Solrød ligger i Region Hovedstaden. Top ti-kommunerne har en andel af befolkningen på overførselsindkomster mellem 8,4 % og 10,8 % og ligger således langt under de 17 %, der er på landsplan er på overførselsindkomst i 2009.

⁸ Kortet kan ses i større udgave i bilag 3. Data fremgår af bilag 2. Figuren er inddelt, så første gruppe, dvs. intervallet mellem 8,4-14,2, indeholder de første 20 % af kommunerne - de 20 %, der har den laveste andel af fuldtidspersoner i % af befolkningen på overførselsindkomster. De andre intervaller står ligeledes for 20 % af kommunerne, og nederste interval indeholder dermed de 20 % af kommunerne, der har den største andel af befolkningen på overførselsindkomster.

For toppen af kommunerne gælder ligeledes, at de har væsentligt færre udgifter pr. borger mellem 16-66 år til overførselsindkomster. De angivne udgifter er de offentlige udgifter dvs. både de kommunale og statslige udgifter, hvor de statslige udgifter er statens refusion til kommunerne i forbindelse med de forskellige typer af overførselsindkomster. Gentofte Kommune har de laveste offentlige udgifter pr. borger med ca. 11.600 kr./borger, hvilket kun svarer til ca. halvdelen af de gennemsnitlige udgifter pr. borger på landsplan, som er på ca. 23.600 kr.

Tabel 2. Andel af befolkningen på overførselsindkomster 2009

Top 10	Andel i % af befolkningen 16-66 år på overførselsindkomster	Off. udgifter pr. person i befolkningen 16-66 år (kr./person) til overførselsindkomster
Gentofte	8,4	11.629
Allerød	8,6	11.826
Rudersdal	8,6	12.273
Hørsholm	8,7	12.204
Vallensbæk	9,3	12.686
Dragør	9,6	12.558
Egedal	9,6	13.002
Solrød	10,6	14.283
Lyngby-Taarbæk	10,6	14.166
Furesø	10,8	15.317

Kilde: jobindsats.dk

Tabel 3 viser kommunerne i bunden af skalaen, dvs. kommunerne med den største andel af befolkningen 16-66 år på offentlig forsørgelse. Blandt de ti kommuner i bunden er mellem 20,3 og 26,2 % af befolkningen på en form for overførselsindkomst. I modsætning til kommunerne i toppen ligger kommunerne i bunden geografisk spredt over hele landet dog med en overrepræsentation af de sydlige kommuner i Region Sjælland.

Tabel 3. Andel af befolkningen på overførselsindkomster 2009

Bund 10	Andel i % af befolkningen 16-66 år på overførselsindkomst	Off. udgifter pr. person i befolkningen 16-66 år (kr./person) til overførselsudgifter
Lolland	26,2	37.902
Morsø	23,2	32.015
Langeland	23,1	32.829
Bornholm	22,2	31.643
Odsherred	22,0	30.781
Nyborg	21,4	30.183
Guldborgsund	20,9	29.665
Brøndby	20,7	29.144
Vordingborg	20,4	29.121
Randers	20,3	27.933

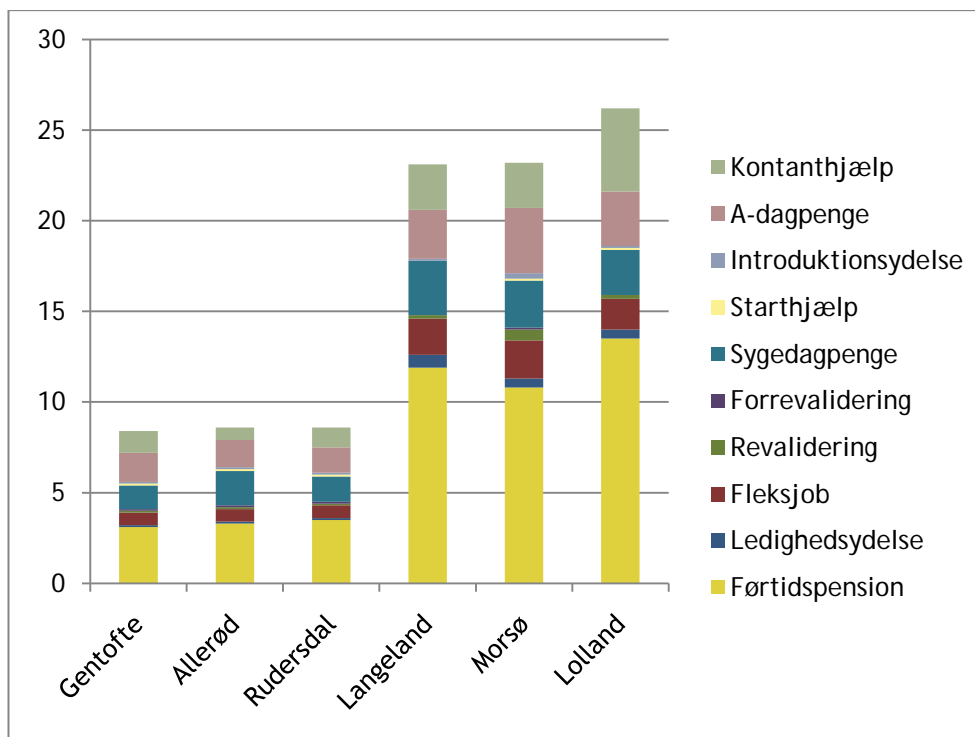
Kilde: jobindsats.dk

Udgifterne pr. borger er ligeledes væsentligt højere blandt de ti kommuner med den største andel af personer på overførselsindkomst. Fra Randers Kommune med knap 28.000 kr. pr. indbygger til Lolland, der har landets største udgifter pr. borger med næsten 38.000 kr./borger, svarende til tre gange så høje udgifter pr. indbygger i forhold til kommunerne med lavest andel modtagere af overførselsindkomster.

Forskelle i ydelsessammensætningen

I nedenstående figur 4 ses sammensætningen af ydelsestyper for de tre kommuner i hver ende af skalaen med hhv. færrest og flest modtagere af forsørgelsesindkomster.

Figur 4: Sammensætningen af overførselsindkomster (top 3 og bund 3) Fuldtidspersoner i pct. af befolkningen

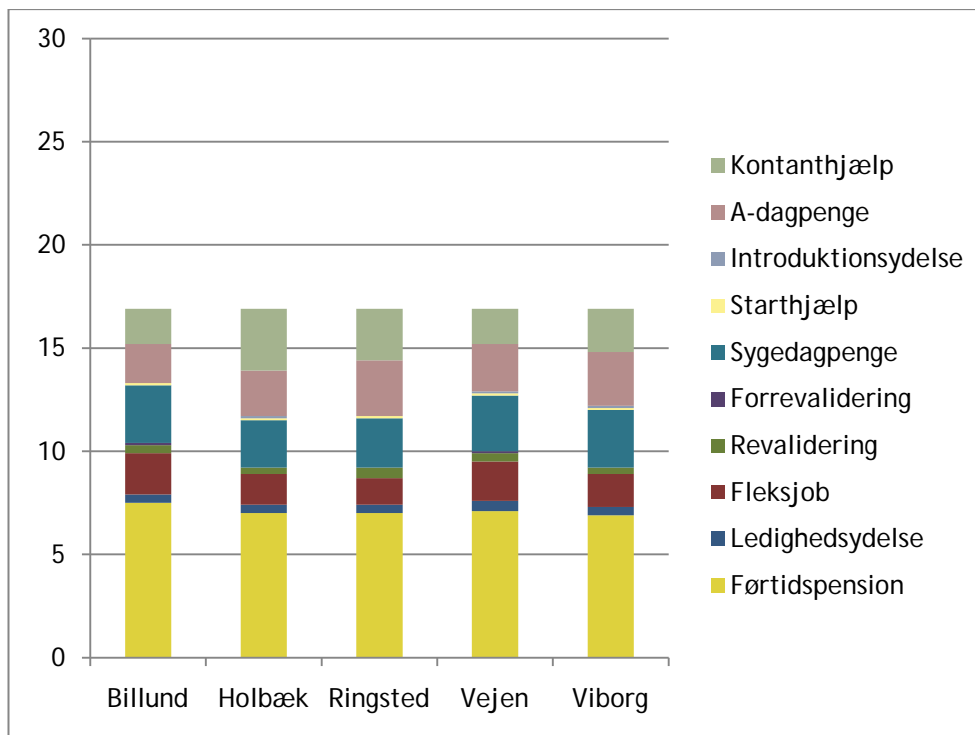

Kilde: jobindsats.dk (bilag 2)

Det fremgår af figur 4, at førtidspension i alle seks kommuner er den dominerende ydelse, om end det absolutte niveau varierer meget. I de tre kommuner med den største andel af modtagere af overførselsindkomster udgør den samlede andel førtidspensionister mere end andelen af befolkningen på overførselsindkomster tilsammen i de tre kommuner i toppen. Det er i denne forbindelse centralt at fremhæve, at det høje antal førtidspensionister i nogle kommuner ikke udelukkende er udtryk for en kommunes niveau af tilkendelser, men også for, om eksempelvis førtidspensionister vælger at flytte til bestemte kommuner.

En anden interessant sammenligning fremkommer ved at se på de fem kommuner, der er mest gennemsnitlige i forhold til andelen af befolkningen på overførselsindkomster. Af figur 5 fremgår det, at alle fem kommuner har et antal fuldtidspersoner svarende til 16,9 % af befolkningen i den arbejdsdygtige alder på overførselsindkomster.

Figur 5: Sammensætningen af overførselsindkomster
(de 5 gennemsnitligt liggende kommuner)
Fuldtidspersoner i pct. af befolkningen

Kilde: jobindsats.dk (bilag 2)

Af figur 5 fremgår det, at de enslydende 16,9 % dækker over en forskellig sammensætning af indkomsttyperne. Som eksempel på den forskellige sammensætning af ydelserne har Billund og Vejen kommuner et højere niveau af varige ydelser (førstidspension, fleksjob, ledighedsydelse og revalidering) på hhv. 10,3 og 9,9 % mod Ringsted, Viborg og Holbæks enslydende 9,2 %. Til gengæld har Billund og Vejen lavere arbejdsløshed (kontanthjælp og dagpenge) med hhv. 3,6 og 4 % mod 4,7 % i Viborg og 5,2 % i både Ringsted og Holbæk.

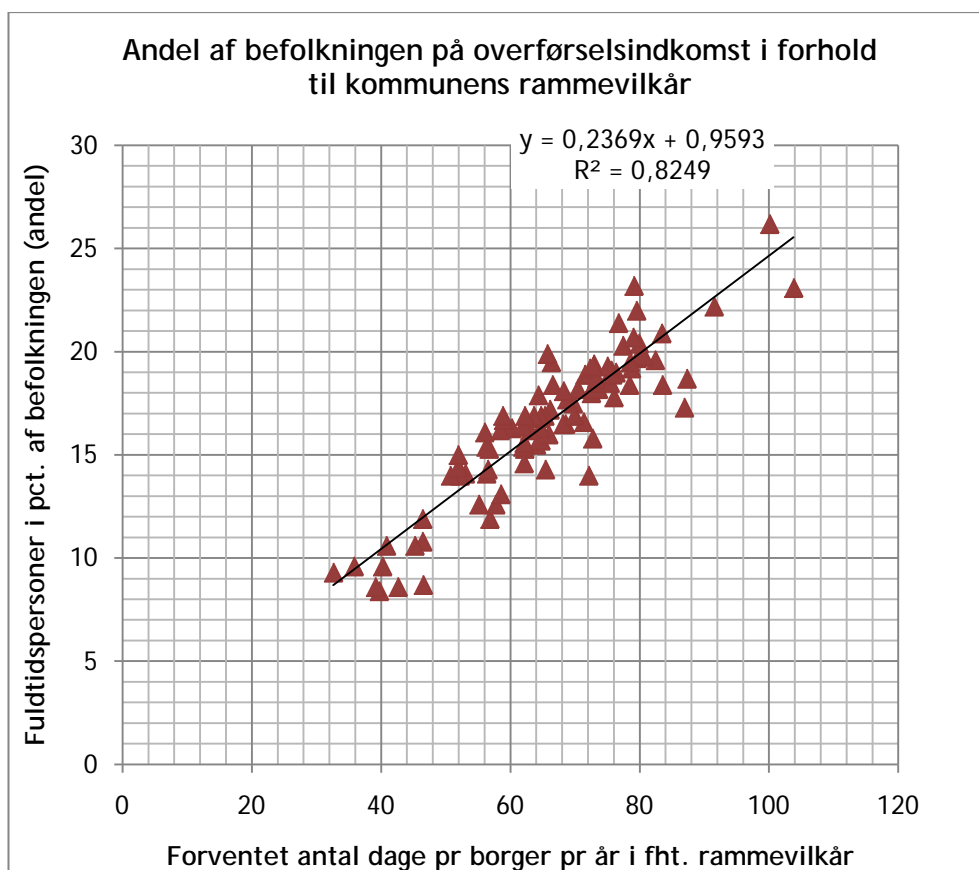
Andel på overførselsindkomst i forhold til rammevilkår

Som tidligere beskrevet er der store variationer mellem kommunerne i forhold til andelen af personer på overførselsindkomst. Men kommunerne har også et forskelligt udgangspunkt eller forskellige *rammevilkår* at arbejde med. Derfor er det interessant at undersøge i hvor høj grad rammevilkårene, herunder befolkningssammensætningen, kan forklare variationen mellem kommunerne i forhold til andelen af personer på overførselsindkomst.

AKF/SFI har i 2006 udarbejdet en rapport for Arbejdsmarkedsstyrelsen, der beskriver og rangordner kommunerne ud fra en lang række parametre, der samlet set beskriver, hvad rapporten kalder kommunens rammevilkår. Rammevilkårene består af lokale arbejdsmarkedsforhold og befolkningssammensætningen i forhold til alder, køn, uddannelse, erhvervs-erfaring mv.⁹. Disse rammevilkår benyttes i en residualanalyse, jf. figur 6, hvor vi så at sige tager højde for kommunens rammevilkår i sammenligningen af andelen af borgere på overførselsindkomster mellem kommunerne.

I figur 6 herunder ses sammenhængen mellem kommunernes rammevilkår og andelen af kommunens befolkning mellem 16-66 år på overførselsindkomster.

Figur 6: Andel af kommunernes befolkning på overførselsindkomster i forhold til kommunernes rammevilkår (ex. Læsø og Samsø)¹⁰

Kilde: AKF/SFI (rammevilkår), samt jobindsats.dk (fuldtidspersoner)

⁹ Clausen et. al, 2006. Se: www.jobindsats.dk/sw597.asp

¹⁰ Se bilag 6

Figuren viser en klar positiv sammenhæng og fortæller således som forventet, at en kommune med svære rammebetingelser også har en høj andel af borgere på overførselsindkomst. Resultatet af den lineære regression er klart signifikant, og forklaringskraften er meget høj, hvilket indikerer, at rammevilkårene forklarer en stor del af variationen i andelen af modtagere af overførselsindkomster.¹¹

Men samtidig giver regressionen mulighed for at sammenligne kommuner i forhold til det forventede niveau givet rammevilkårene. Forskellen mellem det faktiske og det forventede niveau af befolkningen på overførselsindkomst for den enkelte kommune udgør kommunens *residual*. Residualerne tolkes som, det rammevilkårene ikke kan forklare. Residualet er med andre ord et udtryk for, hvordan kommunen ligger i forhold til, hvad man kunne forvente, når kommunens rammebetingelser tages i betragtning, og giver en indikation af, hvilke styringsmuligheder der er for den enkelte kommune på udgifterne til overførselsindkomster.

I figur 6 er residualt den lodrette afstand mellem punktet (den faktiske observation for den enkelte kommune) og den rette linje (den forventede værdi for den enkelte kommune givet rammevilkårene). De kommuner, der har flere personer på overførselsindkomst end forventet, ligger over den rette linje og har således en positiv forskel mellem faktisk og forventet niveau. Tilsvarende ligger de kommuner, der klarer sig bedre end forventet, under den rette linje og har dermed et negativt residual. Et stort negativt residual er dermed udtryk for færre udgifter til overførselsindkomster end forventet givet rammevilkårene og omvendt. Kommunernes residualer kan ses i bilag 6.

I tabel 4 nedenfor ses de 20 kommuner med de største og mindste residualer, og dermed de kommuner, der har færrest og flest personer på overførselsindkomst i forhold til det forventede i modellen givet rammevilkårene. Blandt top 10 er der kun to gengangere fra tabel 1; Hørsholm og Rudersdal. Derudover er der både kommuner med en lav andel af fuldtidspersoner på overførselsindkomst og kommuner med en høj andel, som

¹¹ I de første regressionsanalyser fandt vi, at Læsø og Samsø var klare outliers, og de blev derfor udeladt af analysen, fordi de hver især påvirkede sammenhængen rigtig meget i en bestemt retning. Begge har en faktisk andel på overførselsindkomster, der er meget mindre end det forventede givet rammevilkårene, hvilket i øvrigt også gælder de to andre små ø-kommuner: Ærø og Fanø. Det kan derfor ikke udelukkes, at der gælder specielle forhold for disse øer. Residualerne for Læsø og Samsø kan ses i den samlede oversigt i bilag 5.

eksempelvis Frederikshavn, Langeland og Slagelse, hvor man ud fra deres rammevilkår kunne forvente et noget højere niveau end det faktiske.

I bunden af listen er der også gengangere: Odsherred, Nyborg og Morsø har også en høj andel af personer på overførselsindkomst efter, at der er kontrolleret for rammevilkår. For alle kommuner i bund 10 gælder, at givet kommunens rammevilkår, kunne man forvente et noget lavere niveau for andelen af fuldtidspersoner på overførselsindkomst, end det faktisk er tilfældet i 2009.

Tabel 4: Forventet og faktisk andel på overførselsindkomst (2009)

Top 10	Fuldtidspersoner i pct. af befolkningen 16-66 år (2009)	Forventet ud fra rammevilkår	Residual (negativ værdi betyder bedre end forventet)
Ærø	17.3	21.55	-4.25
Fanø	14.0	18.04	-4.04
Hørsholm	8.7	11.98	-3.28
Frederikshavn	18.7	21.64	-2.94
Frederiksberg	11.9	14.42	-2.52
Rudersdal	8.6	11.05	-2.45
Langeland	23.1	25.55	-2.45
København	15.8	18.18	-2.38
Slagelse	18.4	20.74	-2.34
Rebild	14.3	16.45	-2.15
Bund 10			
Struer	17.9	16.19	1.71
Hedensted	15.0	13.25	1.75
Ballerup	16.7	14.91	1.79
Ringkøbing-Skjern	16.1	14.23	1.87
Herning	16.9	14.89	2.01
Odsherred	22.0	19.79	2.21
Nyborg	21.4	19.13	2.27
Skive	19.5	16.67	2.83
Thisted	19.9	16.52	3.38
Morsø	23.2	19.70	3.50

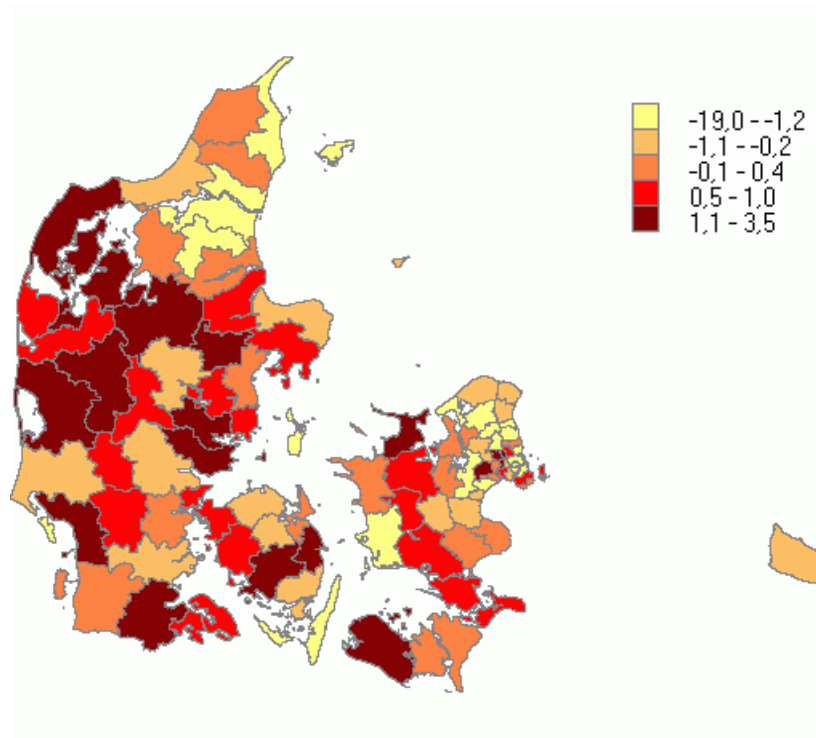
Kilde: jobindsats.dk og AKF/SFI

Som nævnt, forklarer rammevilkårene en stor del af variationen mellem kommunerne. Forskellen på antallet af personer på overførselsindkomst mellem Gentofte og Lolland skyldes altså primært, at kommunerne har vidt forskellige betingelser (jf. bilag 5). Men analysen viser også, at der er vigtige styringsmuligheder for kommunerne. Ambitionen for en kommune som Lolland skal ikke være at ligne Gentofte, men snarere at være på det udgiftsniveau eller lavere, end man kunne forvente ud fra Lollands rammevilkår. Og tilsvarende gælder det for de øvrige kommuner. Og i den sammenhæng er det værd at bemærke, at en forskel mellem det faktiske og forventede niveau på 2 procentpoint langt fra er uvæsentlig. I en kommune med gennemsnitlig størrelse¹², vil det svare til, at ca. 750 færre borgere modtager overførselsindkomst. Gennemsnitligt svarende til godt 100 mio. kr., hvoraf ca. 40 % af udgiften er kommunal, resten statslig.

I figur 7 herunder er kommunernes residualer vist på et Danmarkskort. Dermed fås en indikation af, hvilke kommuner der har flere og færre personer på overførselsindkomster end forventet givet deres rammevilkår. I figur 7 svarer et interval med negative værdier til negative residualer. Jo større negativ værdi på figuren, jo bedre klarer kommunen sig derfor givet rammevilkårene. Så kommunerne med lyse farver klarer sig bedre end forventet, mens kommuner med mørkt røde/brune farver har flere personer på overførselsindkomster end forventet.

¹² Beregnet ud fra en kommune med gennemsnitsstørrelse og en befolkning mellem 16-66 år på 37.300 personer.

Figur 7: Forskellen mellem faktisk og forventet antal fuldtidspersoner på overførselsindkomster i pct. af befolkningen 16-66 år givet rammevilkårene, fordelt på kommuner i 2009.¹³

Kilde: jobindsats.dk og egne beregninger

Ved sammenligning af figur 7 herover med det andet kommunekort (figur 3) sker der en stor ændring, når der tages højde for rammevilkårene. Generelt viser analysen, at en simpel sammenligning af kommunerne ud fra deres faktiske andel af befolkningen på overførselsindkomster (figur 3) ikke giver et retvisende billede af, hvilke kommuner der klarer sig godt, når man tager højde for kommunernes forskellige rammevilkår (figur 7). Fra en ret tydelig sammenhæng mellem geografi og andel i befolkningen på overførselsindkomst er billedet langt mere blandet, når der tages højde for kommunernes forskellige rammevilkår.

I figur 7 klarer kommunerne i Region Nordjylland sig generelt rigtig godt, hvor de uden at tage højde for rammevilkårene generelt havde flere personer på overførselsindkomster end gennemsnittet (figur 3). Også kommunerne i Region Syddanmark og Region Sjælland ligger bedre ved at tage højde for rammevilkårene. For Region Midtjylland og Region Hovedstaden er billedet lidt omvendt, hvor flere kommunerne går fra at klare sig gennemsnitligt eller bedre absolut set (figur 3) til efter kontrol for ram-

¹³ Kortet kan ses i større udgave i bilag 4. Data fremgår af bilag 5.

mevilkår at have flere personer på overførselsindkomster end forventet (figur 7).

Kendetegn ved top og bund

Tabel 4 viser som nævnt de kommuner, der har henholdsvis færrest og flest modtagere af overførselsindkomster i kommunen, når der tages højde for rammevilkårene. I det følgende afsnit vil vi se nærmere på, om der er forskelle i sammensætning mellem forskellige ydelsestyper i de to kommunegrupper - top og bund.

Tabel 5 nedenfor viser, forholdet mellem forskellige typer af overførselsindkomst i henholdsvis top 10- og bund 10-kommunerne.

Tabel 5: Ydelsessammensætning i top10- og bund 10-kommuner

Ydelser	Top 10-kommuner Andel af alle overførselsindkomster	Bund 10-kommuner Andel af alle overførselsindkomster
A-dagpenge	16,7 %	15,0 %
Kontant- og starthjælp	15,3 %	12,6 %
Introduktionsydelse	0,7 %	0,5 %
Sygedagpenge	14,2 %	13,7 %
Forrevalidering	0,3 %	0,4 %
Revalidering	2,1 %	2,3 %
Ledighedsydelse	1,7 %	2,1 %
Fleksjob	8,3 %	9,4 %
Førtidspension	40,9 %	44,1 %
I alt	100,0 %	100,0 %

Kilde: jobindsats.dk

Som det ses i tabel 5 har kommunerne i bund 10 en højere andel af modtagere af passive forsørgelsesydelse end kommunerne i top 10. Førtidspension, fleksjob og ledighedsydelse udgør således 50,9 % af alle ydelsesmodtagere i top 10-kommunerne mod 55,6 % i bund 10-kommunerne.

Modsat er andelen af modtagere af mere konjunkturafhængige ydelser som A-dagpenge, kontanthjælp og starthjælp større i kommunerne i top 10. Samlet kan man sige, at kommunerne i top 10 har bedre styringsmuligheder end bund 10, da en højere andel af ydelsesmodtagerne i disse kommuner ikke er på varig forsørgelse. Så for bedst at kunne styre øko-

nomien gælder det om ikke at have for mange på varige forsørgelsesindkomster.

Et tilsvarende billede gør sig gældende vedr. sygedagpenge, hvor kommunerne i top 10 har 14,2 % af deres ydelsesmodtagere på denne ydelse, mens kommunerne i bund 10 har et gennemsnit på 13,7 % på sygedagpenge af deres ydelsesmodtagere.

Residualanalysen indikerer, at kommunerne har muligheder for at påvirke udgifterne til overførselsindkomster. KREVI sætter i andre analyser fokus på, hvad kommunerne mere konkret kan gøre for at dæmpe udgifterne til overførselsindkomster. En rapport om sygedagpenge¹⁴ findes allerede og i efteråret 2010 sætter KREVI fokus på andre styringsmuligheder.

¹⁴ KREVI (2009).

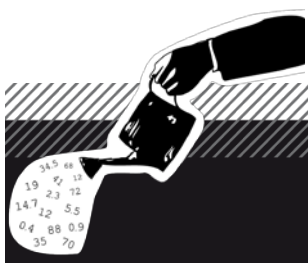

Referencer

- Arbejdsmarkedskommissionen, 2009: Velfærd kræver arbejde
- Clausen, Jens et. al, 2006: De nye kommuners rammevilkår for beskæftigelsesindsatsen. København: AKF/SFI
- Finansministeriet, 2010: Aftale mellem regeringen og Dansk Folkeparti om genopretning af dansk økonomi, Maj 2010
- Finansministeriet, marts 2000: Benchmarking i den offentlige sektor
- Kommunernes Revision, 2002: Håndbog i benchmarking
- KREVI, 2009: Økonomisk effektiv sygedagpengesadministration
- Regeringen og KL, 2009: Aftale om kommunernes økonomi for 2010

Internetkilder:

- www.jobindsats.dk
- www.jobindsats.dk/sw597.asp : Clausen, Jens et. al (2006)
- www.scleroseforeningen.dk
- www.ism.dk
- www.stm.dk

Bilag 1: Beskrivelse af data

I analysen benytter vi to indikatorer. Den ene indikator viser, i hvor stort et omfang en given kommunes befolkning er på overførselsindkomster i løbet af et år (bilag 2). Den anden indikator viser henholdsvis kommunens udgifter til overførselsindkomsterne i det valgte år og de samlede offentlige udgifter (bilag 3). Data er hentet fra Arbejdsmarkedsstyrelsens hjemmeside, jobindsats.dk, for årene 2007-2009.

De overførselsindkomster vi benytter i analysen er A-dagpenge, kontanthjælp, starthjælp, introduktionsydelse, revalidering, forrevalidering, sygedagpenge, ledighedsydelse, fleksjob og førtidspension. For arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælpsydelser er der tale om bruttoledige, altså både aktiverede og ledige og således alle, der modtager ydelserne. Procenten angiver således den andel af befolkningen, der er på overførselsindkomst, dog fraregnet personer på efterløn, folkepension, invaliditetsydelse¹⁵ og studerende der modtager Statens Uddannelsesstøtte (SU). Desuden er ledige, der ikke modtager offentlige ydelser, ikke en del af statistikken.

Fuldtidspersoner på overførselsindkomst

Som indikator for, hvor mange personer der samlet har været på overførselsindkomster i en kommune i løbet af et år, bruger vi antal fuldtidspersoner i % af befolkningen (bilag 2). Indikatoren er et aggregeret mål af antal fuldtidspersoner i % af befolkningen (16-66 år) på hver enkelt overførselsindkomst. Sidstnævnte er defineret på jobindsats.dk og viser antal-

¹⁵ Invaliditetsydelse er en ydelse, som kunne tilkendes personer før 1.1.2003, der trods svær invaliditet valgte at blive på arbejdsmarkedet. Begrebet bortfaldt i forbindelse med førtidspensionsreformen pr. 1.1.2003. Personer, som var tilkendt ydelsen før 1.1.2003, bevarer ydelsen uændret. Kilde: scleroseforeningen.dk. Se også ism.dk. I 2009 var 5.454 på invaliditets- eller venteydelse. Kilde: Danmarks Statistik.

let af fuldtidspersoner på en given ydelse i kommunen opgjort som andel af de 16-66-årige i kommunens befolkning. Antal fuldtidspersoner er beregnet som det antal uger (opgjort i timer), hver unik enkeltperson (defineret ved cpr-nummer) har modtaget den givne ydelse i den valgte periode divideret med periodens samlede antal uger (opgjort i timer). Da vi i projektet sammenligner personomfanget på og udgifterne til overførselsindkomster i løbet af et år, svarer én fuldtidsperson til, at en person har modtaget overførselsindkomster i 52 uger á 37 timer.

Person-indikatoren er valgt, fordi den dels tager højde for, hvor lang tid den enkelte person har været på overførselsindkomst det givne år, og dels fordi den tager højde for befolkningstætheden indenfor den erhvervsdygtige alder i den valgte kommune. Det vil derfor være muligt på baggrund af denne indikator at sammenligne omfanget af personer på forsørgelse kommunerne imellem. Det vil derimod ikke være muligt på baggrund af denne indikator alene at sammenligne det faktiske antal personer på forsørgelse i de enkelte kommuner.

Udgifter til overførselsindkomster

Til den anden indikator, offentlige udgifter, anvender vi forsørgertrykket aggregeret for alle typer af forsørgelsesudgifter (jf. ovenfor), hvor det er de samlede offentlige forsørgelsesudgifter, der benyttes (bilag 3). De offentlige udgifter er summen af de kommunale og statslige udgifter, hvor de statslige udgifter udgør statens refusion til kommunerne. Alle udgifter er opgjort i faste priser. Indikatoren kan bruges til dels at sammenligne samfundets samlede udgifter til overførselsindkomster i de enkelte kommuner og dels at sammenligne, hvor store statslige refusioner den enkelte kommune får. Refusionernes størrelse kan tilmed sammenholdes med den samlede efterspørgsel efter overførselsindkomster i kommunen. Dette kan give en indikation af, hvilke kommuner der er gode til at opfylde kravene for at modtage statslig refusion. Her skal dog bemærkes, at kommunernes forskellige fordeling af ydelserne med hver deres refusionssatser kan bidrage til store variationer i refusionernes samlede størrelse.

På sygedagpengeområdet er arbejdsgiverperioden øget fra 15 til 21 dage pr. 1. juni 2008. Som nævnt på jobindsats.dk vil dette isoleret set medføre færre og kortere sygedagpengeforløb. Dette har betydning for en sammenligning af en enkelt kommunes udgifter over tid, men vil ikke ændre noget ved det relative forhold kommunerne imellem, da ændringen er fælles for alle kommuner. Angående udgifterne til førtidspension skal det

nævnes, at invaliditetsydelse ikke indgår i opgørelsen. På kontanthjælpsområdet tæller personer, der er underlagt sanktioner, med i antallet af personer på jobindsats.dk, så længe de fortsat modtager kontanthjælp.

I bilag 2 kan man ligeledes se kommunens udgifter til personer på forsørgelse, hvor vi også her bruger forsørgertrykket, det vil sige kommunens forsørgelsesudgifter pr. person i befolkningen mellem 16-66 år (bilag 3). Dette er også et aggregeret mål af forsørgertrykket for hver ydelsestype. Statslige refusioner er trukket fra de kommunale udgifter, så det er de kommunale nettoudgifter, der rapporteres. En given kommunes udgiftsudvikling over tid viser dermed, hvorledes kommunens udgifter reelt set har ændret sig som følge af flere ydelsesmodtagere og/eller længere varighed af ydelsesperioderne. Kun udgifter, der er skattepligtige i form af A-indkomst, er medtaget. Målingerne af udgifterne til de enkelte typer af forsørgelsesindkomster på jobindsats.dk er beregnet på baggrund af kommunernes kontering i det kommunale regnskabs- og budgetsystem. Som kommentarer til udgifterne for de specifikke ydelsestyper skal nævnes, at der ingen kommunale udgifter er til a-dagpenge.

Kommune-udgiftsindikatoren kan bruges til at sammenligne kommunernes samlede udgifter til overførselsindkomster i forhold til deres befolkning mellem 16-66 år. Den kan dermed give en indikation af, hvilke kommuner der er økonomisk hårdt belastet af forsørgelsesudgifterne, og hvilke der er bedre stillet. Ydermere skal bemærkes, at en forskellig fordeling af efterspurgte ydelsestyper i kommunerne kan medvirke til forskelle i de samlede udgifter, trods et nogenlunde ens samlet omfang af personer på overførselsindkomster. Det skyldes, at de enkelte ydelsestyper belaster kommunernes økonomi forskelligt. KREVI laver en selvstændig rapport om kommunernes forskellige refusionsandele for udgifter til overførselsindkomster.

Bilag 2: Personer på overførselsindkomst

Ledighed og aktivering (bruttoledighed)

Kilde: jobindsats.dk

Sum af personer på A-dagpenge, kontanthjælp, starthjælp, introduktionsydelse, revalidering, forrevalidering, sygedagpenge, ledighedsydelse, fleksjob og førtidspension.

2009	Fuldtidspersoner i pct. af befolkningen 16-66 år	Offentlige udg. pr. pers. i befolkningen 16-66 år (kr/person)
Hele landet	17	23.593,08
Albertslund	18	25.077,46
Allerød	8,6	11.826,08
Assens	19,3	26.827,02
Ballerup	16,7	23.997,80
Billund	16,9	22.698,98
Bornholm	22,2	31.643,38
Brøndby	20,7	29.144,97
Brønderslev	19	26.686,56
Dragør	9,6	12.558,87
Egedal	9,6	13.002,37
Esbjerg	19,4	27.787,02
Fanø	14	18.327,33
Favrskov	14,4	19.657,69
Faxe	16,3	22.216,81
Fredensborg	14,1	19.505,29
Fredericia	18,9	26.861,18
Frederiksberg	11,9	17.390,04
Frederikshavn	18,7	25.956,28
Frederikssund	14,3	19.995,08
Furesø	10,8	15.317,12

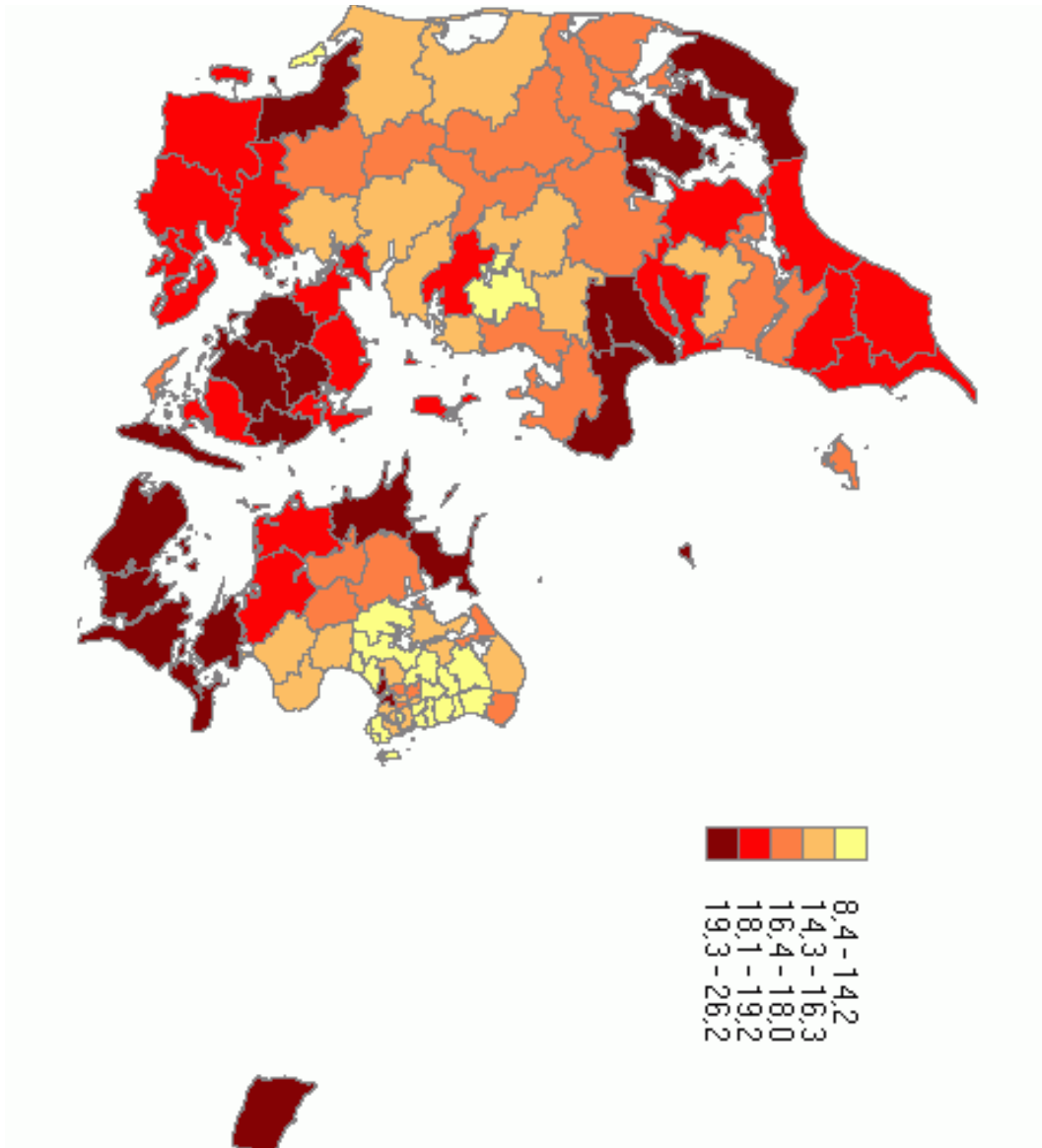
Faaborg-Midtfyn	19,3	26.673,42
Gentofte	8,4	11.629,74
Gladsaxe	14,1	20.472,87
Glostrup	15,4	22.180,46
Greve	13,1	18.213,83
Gribskov	14,6	20.068,23
Guldborgsund	20,9	29.665,10
Haderslev	18,4	24.978,92
Halsnæs	17,8	25.844,53
Hedensted	15	20.324,56
Helsingør	16,5	23.388,20
Herlev	16,3	22.663,27
Herning	16,9	23.798,26
Hillerød	12,6	17.649,76
Hjørring	19,1	26.276,68
Holbæk	16,9	23.066,41
Holstebro	16,4	22.456,25
Horsens	18,4	25.142,90
Hvidovre	15,5	21.519,68
Høje-Tåstrup	16,2	23.445,39
Hørsholm	8,7	12.204,88
Ikast-Brande	17,2	23.887,37
Ishøj	19,5	27.260,41
Jammerbugt	18,2	25.268,50
Kalundborg	19,7	27.976,93
Kerteminde	18,7	25.059,85
Kolding	16,2	22.835,51
København	15,8	22.820,32
Køge	16	22.063,30
Langeland	23,1	32.829,98
Lejre	11,9	15.648,89
Lemvig	16,4	22.336,68
Lolland	26,2	37.902,88
Lyngby-Taarbæk	10,6	14.166,94
Læsø	17,5	26.538,51
Mariagerfjord	18,2	25.800,55
Middelfart	18,1	24.677,15
Morsø	23,2	32.015,15
Norddjurs	19,6	26.780,97
Nordfyns	18,5	25.938,47
Nyborg	21,4	30.183,12
Næstved	18,2	25.975,04
Odder	15,3	20.798,71

Odense	19,8	27.519,04
Odsherred	22	30.781,78
Randers	20,3	27.933,18
Rebild	14,3	19.543,36
Ringkøbing-Skjern	16,1	21.977,74
Ringsted	16,9	23.648,69
Roskilde	12,6	17.714,10
Rudersdal	8,6	12.273,13
Rødovre	16,5	22.806,49
Samsø	18,6	26.716,26
Silkeborg	15,7	21.640,41
Skanderborg	14	19.159,74
Skive	19,5	27.497,77
Slagelse	18,4	26.519,89
Solrød	10,6	14.283,52
Sorø	16,8	24.077,05
Stevns	15,6	21.017,84
Struer	17,9	25.079,94
Svendborg	19,2	26.980,65
Syddjurs	17,7	22.711,38
Sønderborg	18,9	26.220,90
Thisted	19,9	26.869,19
Tønder	18,9	26.502,12
Tårnby	14	19.977,99
Vallensbæk	9,3	12.686,24
Varde	15,4	21.092,02
Vejen	16,9	22.849,97
Vejle	15,3	23.106,67
Vesthimmerland	18,5	26.301,52
Viborg	16,9	23.636,78
Vordingborg	20,4	29.121,68
Ærø	17,3	24.039,25
Aabenraa	19,2	25.238,47
Aalborg	16,6	23.505,30
Århus	17,5	23.905,03

Bilag 3: Kommunekort

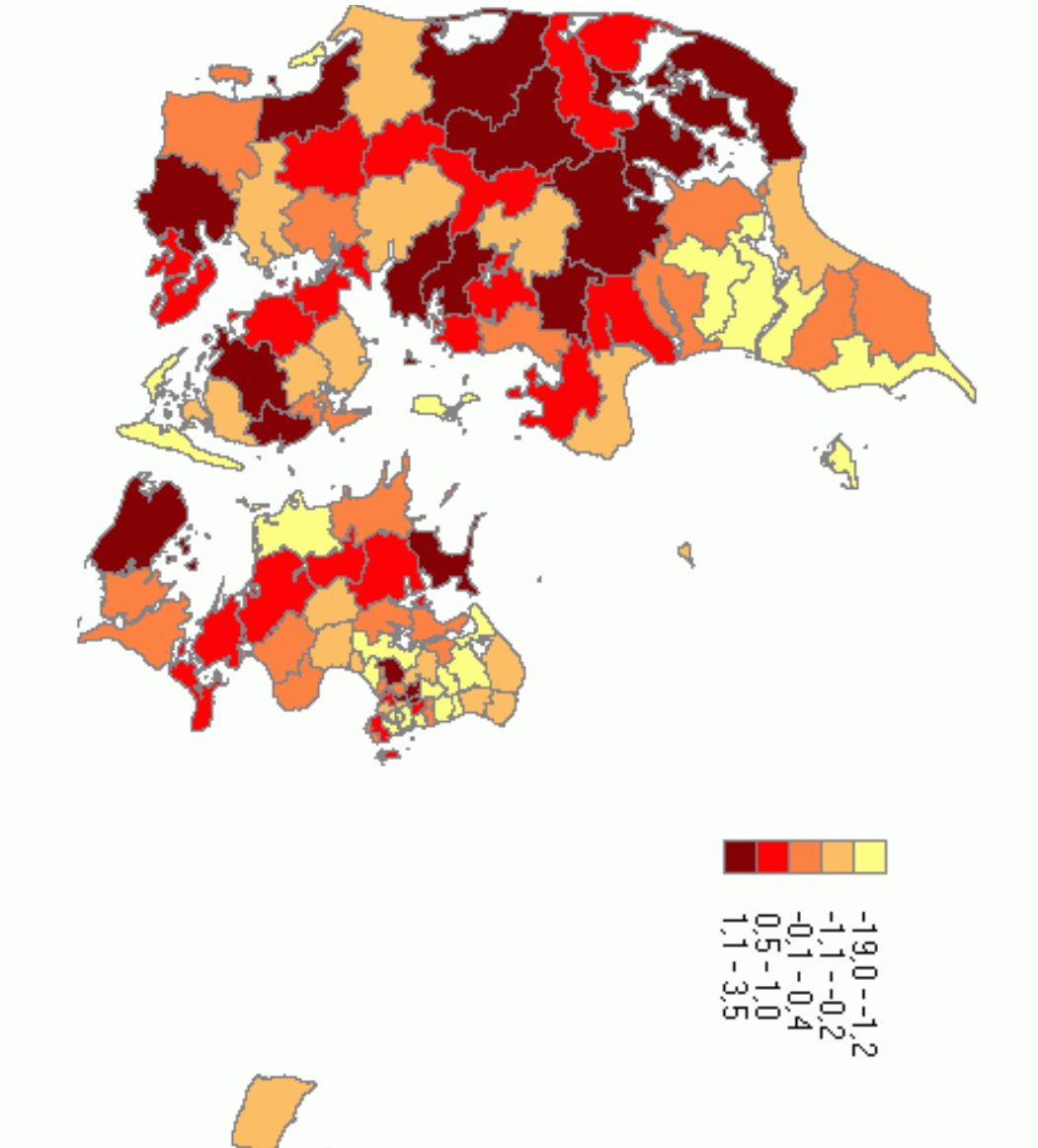
Fuldtidspersoner på overførselsindkomst efter kommune i pct. af befolkningen 16-66 år. Tal for 2009. Data kan ses i bilag 2 (2009).

Bilag 4: Kort, residualer

Forskellen ml. faktisk og forventet antal fuldtidspersoner på overførselsindkomster i pct. af befolkningen 16-66 år givet rammevilkårene, fordelt på kommuner i 2009. Data kan ses i bilag 5.

Bilag 5: Andel på overførselsindkomst

Faktisk og forventet andel på overførselsindkomst

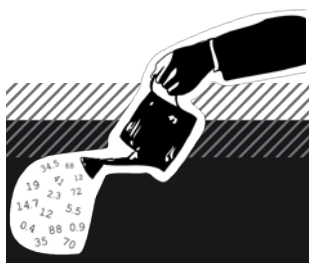
Kommune	Rammevilkår ¹⁶	Fuldtidspersoner i pct. af befolkningen 16-66 år (2009) ¹⁷	Forventet ud fra rammevilkår ¹⁸	Residual (negativ værdi er positivt) ¹⁹
Læsø	149.8	17.5	36.4	-18.9
Samsø	112.4	18.6	27.6	-9.0
Ærø	86.9	17.3	21.5	-4.2
Fanø	72.1	14	18.0	-4.0
Hørsholm	46.5	8.7	12.0	-3.3
Frederikshavn	87.3	18.7	21.6	-2.9
Frederiksberg	56.8	11.9	14.4	-2.5
Rudersdal	42.6	8.6	11.1	-2.5
Langeland	103.8	23.1	25.5	-2.4
København	72.7	15.8	18.2	-2.4
Slagelse	83.5	18.4	20.7	-2.3
Rebild	65.4	14.3	16.5	-2.2
Roskilde	57.7	12.6	14.6	-2.0
Gentofte	39.7	8.4	10.4	-2.0
Greve	58.5	13.1	14.8	-1.7
Allerød	39.1	8.6	10.2	-1.6
Hillerød	55.1	12.6	14.0	-1.4
Aalborg	71.3	16.6	17.9	-1.3
Halsnæs	76	17.8	19.0	-1.2
Furesø	46.4	10.8	12.0	-1.2

¹⁶ Rammevilkårene er det forventede antal dage på overførselsindkomst pr borger pr år Kilde: Clausen, Jens et. al, 2006 (se bilag 6)

¹⁷ Kilde: jobindsats.dk

¹⁸ Egne beregninger

¹⁹ Egne beregninger

Haderslev	78.4	18.4	19.5	-1.1
Gribskov	62.1	14.6	15.7	-1.1
Solrød	42.2	10.6	11.7	-1.1
Egedal	40.2	9.6	10.5	-0.9
Norrdjurs	82.4	19.6	20.5	-0.9
Helsingør	68.5	16.5	17.2	-0.7
Hvidovre	64	15.5	16.1	-0.6
Ringsted	69.9	16.9	17.5	-0.6
Rødovre	68.1	16.5	17.1	-0.6
Silkeborg	64.7	15.7	16.3	-0.6
Køge	65.9	16	16.6	-0.6
Bornholm	91.5	22.2	22.6	-0.4
Svendborg	78.7	19.2	19.6	-0.4
Vejle	62.2	15.3	15.7	-0.4
Nordfyns	75.4	18.5	18.8	-0.3
Odense	80.6	19.8	20.1	-0.3
Varde	61.9	15.4	15.6	-0.2
Fredensborg	56.3	14.1	14.3	-0.2
Jammerbugt	73.6	18.2	18.4	-0.2
Albertslund	72.5	18	18.1	-0.1
Kalundborg	79.6	19.7	19.8	-0.1
Stevns	62.1	15.6	15.7	-0.1
Ishøj	78.5	19.5	19.6	-0.1
Lejre	46.4	11.9	12.0	-0.1
Frederikssund	56.5	14.3	14.3	0.0
Brønderslev	76.3	19	19.0	0.0
Mariagerfjord	72.9	18.2	18.2	0.0
Lyngby-Taarbæk	40.8	10.6	10.6	0.0
Tønder	75.8	18.9	18.9	0.0
Århus	69.7	17.5	17.5	0.0
Faxe	64.6	16.3	16.3	0.0
Dragør	35.8	9.6	9.4	0.2
Guldborgsund	83.4	20.9	20.7	0.2
Hjørring	75.6	19.1	18.9	0.2
Vesthimmerland	73	18.5	18.3	0.2
Kolding	63	16.2	15.9	0.3
Kerteminde	73.3	18.7	18.3	0.4
Syddjurs	68.7	17.7	17.2	0.5
Vejen	65.3	16.9	16.4	0.5
Vordingborg	79.9	20.4	19.9	0.5
Sorø	64.6	16.8	16.3	0.5
Næstved	70.4	18.2	17.6	0.6
Assens	75	19.3	18.7	0.6

Ikast-Brande	66.1	17.2	16.6	0.6
Gladsaxe	53	14.1	13.5	0.6
Billund	64.7	16.9	16.3	0.6
Vallensbæk	32.6	9.3	8.7	0.6
Tårnby	52.2	14	13.3	0.7
Lemvig	62.2	16.4	15.7	0.7
Holstebro	61.9	16.4	15.6	0.8
Fredericia	72.4	18.9	18.1	0.8
Holbæk	63.6	16.9	16.0	0.9
Odder	56.7	15.3	14.4	0.9
Middelfart	68.2	18.1	17.1	1.0
Sønderborg	71.5	18.9	17.9	1.0
Randers	77.4	20.3	19.3	1.0
Brøndby	79	20.7	19.7	1.0
Skanderborg	50.7	14	13.0	1.0
Herlev	60.2	16.3	15.2	1.1
Faaborg-Midtfyn	72.8	19.3	18.2	1.1
Aabenraa	72.3	19.2	18.1	1.1
Glostrup	56.2	15.4	14.3	1.1
Favrskov	51.9	14.4	13.3	1.1
Esbjerg	72.9	19.4	18.2	1.2
Viborg	62.2	16.9	15.7	1.2
Høje-Tåstrup	58.4	16.2	14.8	1.4
Lolland	100.1	26.2	24.7	1.5
Horsens	66.5	18.4	16.7	1.7
Struer	64.3	17.9	16.2	1.7
Hedensted	51.9	15	13.3	1.7
Ballerup	58.9	16.7	14.9	1.8
Ringkøbing-Skjern	56	16.1	14.2	1.9
Herning	58.8	16.9	14.9	2.0
Odsherred	79.5	22	19.8	2.2
Nyborg	76.7	21.4	19.1	2.3
Skive	66.3	19.5	16.7	2.8
Thisted	65.7	19.9	16.5	3.4
Morsø	79.1	23.2	19.7	3.5

Bilag 6: Rammevilkår

I denne rapport benyttes de samlede rammevilkår, der ligger til grund for Arbejdsmarkedsstyrelsens inddeling og sammenligning af kommunerne. Rammevilkårene er udarbejdet af AKF/SFI for Arbejdsmarkedsstyrelsen. I dette bilag gennemgås baggrunden for rammevilkårene kortfattet, men der er udarbejdet en større rapport, der beskriver metoden i detaljer.²⁰

I rapporten "opstilles indikatorer for kommunernes rammevilkår vedrørende fem kategorier af offentlige ydelser: alle forsørgelsesydelser inkl. førtidspension, alle forsørgelsesydelser ekskl. førtidspension, et bredt mål for kontanthjælp, arbejdsløshedsdagpenge samt sygedagpenge. For hver af de 98 kommuner beregnes den andel af året borgerne i gennemsnit forventes at modtage ydelser, givet befolkningens karakteristika og lokale arbejdsmarkedsforhold."²¹ I rapporten benyttes en statistisk model (en såkaldt tosidet tobitmodel), som tildeler hver kommune en værdi, der i videst muligt omfang afspejler den samlede effekt af rammevilkårene i forhold til fem forskellige kategorier af ydelser. Kommuner med indeksværdier tæt på hinanden kan herefter klynges, dvs. placeres i samme gruppe. Indikatorerne kan tolkes som kommunens forventede "succes" på de forskellige ydelsesområder, givet rammevilkårene.²² En samlet liste over forklarende variable kan ses i rapporten fra side 15.²³

I denne rapport benyttes rammevilkårene for alle forsørgelsesydelser inkl. førtidspension (jf. ovenfor), da denne rapport netop beskriver det samlede antal personer og udgifter til forsørgelsesindkomster i kommunerne.

I den lineære regression, vist i rapporten i figur 6, ses sammenhængen mellem alle kommuners rammevilkår og den faktiske andel af befolkningen på forsørgelsesydelser. Den lineære regression er signifikant på et 99

²⁰ Clausen et. al, 2006.

²¹ Op. cit., side 4.

²² Op. cit., side 8.

²³ Op. cit., side 15.

% konfidensniveau og fortæller således, at der er en klar positiv sammenhæng mellem kommunernes rammevilkår og andelen af befolkningen på overførselsindkomster - dvs., at hvis en kommune har svære rammebetingelser, forventes også en højere andel af borgerne i kommunen at modtage overførselsindkomster. Dette burde man også umiddelbart forvente, men tallene understøtter altså denne sammenhæng.

Forklaringskraften, $R^2=0,82$, er et udtryk for en meget klar sammenhæng mellem rammevilkårene og andelen af borgere på forsørgelsesindkomster.

Residualet, dvs. forskellen mellem det faktiske og det forventede niveau for den enkelte kommune tolkes som, hvor godt kommunen klarer sig i forhold til, hvad man kunne forvente, når kommunens rammebetingelser tages i betragtning. Et stort negativt residual er udtryk for et godt resultat - nemlig mindre andel af borgerne på overførselsindkomster end, hvad der kunne forventes ud fra rammevilkårene.

I figur 6 er residualet den lodrette afstand mellem punktet og grafen. De kommuner, der klarer sig dårligere end forventet, ligger over grafen og har således en positiv forskel mellem faktisk og forventet niveau, mens de kommuner, der klarer sig bedre end forventet, ligger under grafen og har dermed en negativ forskel mellem det faktiske og det forventede niveau. I bilag 5 er resultater for alle kommuner listet.